

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTATL'OPINIÓ
DELS EXPERTS

Pere Aragonès

Llicenciat en dret per la Universitat Oberta de Catalunya i màster en història econòmica per la Universitat de Barcelona, ha ampliat estudis en polítiques públiques per al desenvolupament econòmic a la Kennedy School of Government de la Universitat de Harvard. Actualment és secretari d'Economia del govern de Catalunya.

Els costos (i beneficis) de la transició

Les condicions econòmiques en què es produirà el procés de transició després del referèndum sobre la independència (en cas que el sí sigui l'opció guanyadora el dia 1 d'octubre) vindran determinades, fonamentalment, per l'escenari polític que s'esdevingui amb posterioritat a la votació. És, doncs, una qüestió, en essència, política que vindrà condicionada –en allò que tenim al nostre abast fer possible– pel percentatge de votació i per la claredat dels resultats del referèndum.

La llei de transitorietat jurídica i fundacional de la república, que entrarà en vigor si l'opció del sí resulta guanyadora en el referèndum de l'1 d'octubre, garanteix la seguretat jurídica que ha de regir el procés de transició: definició de la normativa aplicable, autoritats competents, procediments per a l'assumpció de noves competències, etcètera. També estableix el principi de negociació per assumir els drets i les obligacions de caràcter econòmic i financer que en aquests moments exerceix el Regne d'Espanya, i la continuïtat sense cap disrupció en l'exercici dels drets i les obligacions provinents de la Generalitat autonòmica.

L'estreta vinculació entre l'economia catalana i l'espanyola i les dependències mútues representen un clar incentiu per a la negociació, tot i que en els darrers anys el saldo positiu del comerç de béns i serveis amb l'estranger ha augmentat fins a 12.901 milions d'euros el 2016, i ha superat de manera clara el saldo positiu amb la resta de l'Estat espanyol, que va ser de 9.820 milions. L'escenari altament disruptiu ple de catàstrofes que auguren des de posicions unionistes (pèrdua total del mercat espanyol, exclusió automàtica de la Unió Europea, fugida de capitals, crisi de les pensions, tancament dels mercats internacionals de deute públic i privat...) perd tota credibilitat quan es pregunta per

La prioritat negociadora serà la continuïtat en el marc europeu ■ EP

les conseqüències per a l'economia espanyola en aquesta situació, que en un escenari improbable com el que descriuen serien també extremament dures.

La prioritat negociadora posterior a l'1 d'octubre serà la continuïtat del nou estat dins del marc europeu de les quatre llibertats de moviment (de béns, de serveis, de capitals i de persones) i tot el que se'n deriva. Els incentius per a totes les parts per determinar el nou estatus de la república catalana

L'estreta vinculació entre l'economia catalana i l'espanyola representa un incentiu per a la negociació

itat del nou estat dins del marc europeu de les quatre llibertats de moviment (de béns, de serveis, de capitals i de persones) i tot el que se'n deriva. Els incentius per a totes les parts per determinar el nou estatus de la república catalana

dins de la Unió Europea amb la màxima brevetat possible són clars, ja que no només es tracta de la presència de multinacionals, sinó dels compromisos que una Espanya sense Catalunya no podria complir en absència de pacte, com ara la capacitat de retorn del deute públic (aproximadament un 20% del qual és en mans del Banc Central Europeu), la sostenibilitat a curt termini del pagament de les pensions i la caiguda del PIB com a conseqüència no només de la pèrdua del 19% que representa Catalunya, sinó de la pèrdua de rendes derivades de la fi del dèficit fiscal català (equivalent aproximadament a un 2% del PIB d'una Espanya sense Catalunya).

En el procés transitori d'integració de Catalunya com a estat de

ple dret a la UE, l'obertura de negociacions per determinar la fórmula de continuïtat de Catalunya dins de la UE hauria de portar a un acord sobre un estatus especial, atès que Catalunya és a hores d'ara un territori de la UE i els seus

L'obligació de pagament de les pensions correspon a l'administració a la qual s'han pagat les cotitzacions

ciutadans són ciutadans europeus, condició que no es perdria, tal com ha explicat Eduard Sagarra en aquestes pàgines. En el cas de no acordar-se aquest estatus, els costos serien molt alts, no només jurídics, sinó materials i operatius,

tant per a la mateixa economia catalana com per a les economies veïnes espanyola i francesa.

Un element que condicionarà la negociació i pressionarà perquè s'arribi a un acord al més aviat possible és la necessitat de l'Estat espanyol de fer front als venciments de deute. La previsió de venciments de títols de deute del Tresor del Regne d'Espanya des de l'1 d'octubre fins a finals del 2017 és de 39.626,6 milions d'euros, i per a l'any 2018 serà de 121.913,7 milions, amb dades de setembre del 2017. Sense poder recaptar els impostos d'un territori que suposa el 19% del seu PIB i més del 20% de la recaptació, només una negociació sobre els actius –en primer lloc– i els passius amb la nova república catalana podrà garantir la sostenibilitat a curt i a mitjà termini de les obligacions financeres que ja té el Regne d'Espanya i que una Catalunya independent només podria assumir després d'una negociació.

Un altre element és la sostenibilitat de la Seguretat Social de l'Estat espanyol en el període de transició. L'obligació de pagament de les pensions correspon a l'administració a la qual s'han pagat les cotitzacions durant la vida laboral, que és la Seguretat Social espanyola.

En un escenari en què la nova Seguretat Social catalana inicia el cobrament de les cotitzacions, el desequilibri de les pensions en una Espanya sense Catalunya s'incrementarà, sobretot si tenim en compte que, de mitjana, cada afiliat a la Seguretat Social a Catalunya cotitza un 7,7% més respecte a la mitjana espanyola.

La disposició de la república catalana d'assumir el pagament de les pensions que corresponen a aquells que hem cotitzat a la Seguretat Social espanyola només es podrà materialitzar en un acord que formarà part de la negociació global amb la Unió Europea i el Regne d'Espanya. Aquests són els principis que han de regir per a totes les qüestions econòmiques relacionades amb la transició: negociació i determinació.

Què preguntaries als experts?

Si tens alguna pregunta per plantejar als experts en economia, els la pots fer arribar a través de www.elpuntavui.cat. A l'edició digital d'El Punt Avui trobaràs un formulari per adreçar-los les preguntes, i també les respostes.

I DEMÀ Rafael Rubio

Negociarà l'Estat espanyol la independència de Catalunya?

